ԱՐՄԵՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Եմէրիկաի համար տարեկան ֆրանք 12.
Եւրոպայի և այլ տէրութեան համար տարին. » 15
Տեղափոխութիւնը ինձ կը վճարէ փոստի ծախ...
Բաժանորդագրութիւնները կը սկսին ամսագլուխներէն (քան Ն. Տ.ի) և կանխիկ վճարելի են։ Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժանորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց սակ յաւելման բաժնեդնին վրայ։
Նամակ և ծրար պէտք է ղրկել հետևեալ հասցէով։ M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia* MARSEILLE (France).

Գ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 41

1888 ՅՈՒՆՎԱՐ 7

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 26 (Հ. Տ.)

ՁԱՒԱՓ

Կը հրատարակուի Չ. և Երի. օրեր

ՊԱՏՄԱՆԵՆԵՐ

Խմբագրութիւնը, կիսկ հարկ համարի, համառօտելով և կամ մասամբ միայն կը հրատարակէ իրեն ղրկուած գրութիւններն։ Պարտաւոր չէ վերադարձնել չհրատարակուած ձեռագրերն։ Յանուցմունք կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։ Յանուցման 1 միջակ տողը 1 անգլիա կարժէ. 1 գլխագիրը 2 անգլիա։

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Rue Vacon, 50)

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Աղղեր.— Մի Հայաստանցու ճայնը.— Նամակ Ամերիկայէ Միացեալ Նահանգներէն (Ռաթըր).— Հայեր ի Սերպիա.— Խ. Ծ. վ. Սոեփանեանի արուարձայրը.— Ռուսիոյ կազմելիք դաշնակցութիւնը եւ Էրզրումի վիճակը.— Հանգանակութիւն ի նպաստ Չէյթունցիներին.— Պ. բանդի թղթատուներին համար.— Նոր հրատարակութիւններ.— Վրիպակներ.— Արտասահմանի լուրեր.— Ծանուցումներ.— Հանասիրական (Ընկերոջս նամակներից).

ԱԶԳԵՐ

Ամենայի գրաշարի հիւանդանալուն պատճառով, չորեքշաբթի օրը թերթը չկրցաւ հրատարակուիլ։

— Ամենայէն հատով կը ծախուի Պրահա (Ռուժանիա) քաղաքը, Պուլլավ Ռուգա փողոց թիւ 232, Պ. Գըրիգոր Աբրահամեանի խանութը, հատը 25 պառի։ Նոյնտեղ կը ծախուին նաեւ «Հայ դիւցազնուհի մը», «Հայ պիւզանդ» և «Սաղմոս Խոյայելի» տետրակները։

Մեր շնորհակալութիւն հրապարակով կը յայտնենք Պ. Գ. Աբրահամեանին, այս նկատմամբ մեզ դիւրութիւն տալուն համար։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՋՍ ՆԱՄԱԿՆԵՐԻՑ

(Շար. 40րդ թիւէն և վերջ)

Կարմ՝ ճաշարանը գանուում էր գետնայարկում, լուսամուտներ չկային՝ պէտք և ցերեկ հիւրերը ճրագի լուսով էին իրար տեսնում։ կերակուրները՝ մեր պետերթիկ ուսումնարանում սրանցից զարտասարիկ գերազանց էին՝ ապուրը մենք սառնում էինք առանց չափի, թէև միսը շատ սակաւ էր լինում համեմատաբար և այն՝ համեմած սեւ հացով, իսկ պատառ՝ երբ ես, ամենիս խորքում քիչ ապուր թողեցի՝ ընկերս պատուիրեց որ մաքրեմ, թէ ոչ ջրով պիտի լուանան և, որպէս զի իւղի կորուստ չլինի, ածեն կամ տալի մէջ միւս յաճախորդների համար։ Շատ ծիծաղելի էր՝ երբ մատուցանող օրիորդը սեղանի վրա դրեց ապուրի ամանը՝ ընկերս իրը թէ պատրաստում է չորերը հանել — ի՞նչ է անում, բացագանչեց օրիորդը։

— Շորերս հանում եմ, որ մոնեմ ամանի մէջ այն մի հատիկ ըրինձը բռնելու համար, ասաց պարոնս և հնարագէտ Պետրոսեանը և օրիորդը խնդոյն հետացաւ զժուարանալով պահել իր ծիծաղը։

Երբ բերին կօտլէտը՝ ընկերս չարաճաճում էր իր զուարճախօսութիւնները—ի՞նչ հանդամանքի չնորհիւ համեմատաբար միւս երկիրների հետ միսը Ռուսաստանում էժան է։

— Որովհետեւ, պատասխանեցի ես միամտաբար, Ռուսաստանը երկրագործական և միաժամանակ անասնապահական երկիր է։

— Ո՛չ, խնդիրը աւելի պարզ է, որովհետեւ Ռուսաստանում միսը գալիքի հետաքրքրութեամբ չէ դարձած զուտ, այլ միշտ խառն ուրիշ բաների հետ, ինչպէս հիմա՝ այս կօտլէտի 9/10 հատարակ սեւ հաց է... Այս կօտլէտով վերջանում է մեր համեստ ճաշը, մենք ոչ կարողութիւն ունինք և ոչ իրաւունք հետեւելու փարթամների օրինակին. նրանք այնքան են անոյշ անում որ ճաշելուց յետ նոյն՝ իսկ սեղանի վրա պառկում քնում են. իսկ մենք ճաշից յետոյ՝ եթէ քաղցած ենք մնում՝ գնա՛ք տալիս թէյին, ծխախոտին, և վերջապէս մեր գասերն էլ մոռացնում են մեզ քաղցը։...

Այս բոլորը ես մտաբերեցի, երբ Պետրոսեանի հիւանդութեան լուրն առնելով՝ գնացի մօտը։

— Տօ՛, երէկ չէիր գալիս մեր երկիրը, բան ի՞նչ եղաւ՝ հարցրի ես ձեռս մեկնելով անկողնում պառկածին։

— Է՛հ, ինքս եմ մեղաւոր, եղբայր, Ք. հատած օրս գնացել էի բաղնիս իսկապէս հանքային ջրերի համար. բաղնիսից յետոյ մի ընկերից միւսի մօտ և այդպիսով մրսել եմ և կարծեմ ախմախ Բարսեղի մօտ եմ մրսել։ Գու էլ կճանաչես նրան՝ կարմրաթիկ գերմանահայ առնողը։ Ֆեզ որ պատահեցայ՝ արդէն ջերմ ունէի, ընդունել էի մի լա՛ւ պօրցիա խինա և կարծում էի թէ կօգնի, բայց չեղաւ... Զարմանում էլ էի՝ որովհետեւ ճանապարհին ինձ լաւ պահպանել էի, այս նշանակում է թէ կազմուածքս թոյլ է և պէտք էր աւելի ուշք դարձնէի... լաւ չեղաւ, իսկի՛ լաւ չեղաւ։ Աւելնք թէ ջերմը մեծ բան չէ, բայց քանի որ ես բարակացաւի նշաններ էլ ունեմ՝ դժուար թէ բանս բան դառնայ...

— Ինչե՛ր ես դարդակ դարդակ դուրս տալիս, ընդմիջեցի նրան։

—Չէ, բարեկամ, դարտակ չեմ դուրս տալիս... Աստուած տայ որ դարդակ լինի, ախտս չէ՞ կեանքը, քաղցած էլ էինք ճոճում, բայց էլի ուրախ էինք, էլի ապրում էինք։ անօթի, մի կտոր հացի կարօտ մուրացկանն էլ ձեռք է կարկառում ողորմութեան համար՝ հաշուի չառնելով թէ վտանգ դարձեալ քաղցած է լինելու։ Կեանքը անգին է, մի հատ է լինում և նրանից պէտք է օգտուել, պէտք է ապրել։ Ընար ունիս ապրի՛ր — միւանները կայ ու կայ։ Ինքս էլ ուզում եմ, բայց իմ բանը ուրիշ է երեւում։ Այն կեանքը, այն չարչարանքները և առնջանքները որ ես եմ կրել, չէին կարող նպատակ և, չը նպատակին էլ, կազմուածքիս կոպտութիւնը, այլ ընդհակառակը։ և դա է մտածմանը պատճառ՝ որ ես աշխատում եմ անվրդով լինել ու կատարել իմ պարտքը և եթէ ընկնեմ՝ առաջին ուժգոյը ինքս եմ լինելու... բայց եթէ լատացայ, չարունակեց նա, (որովհետեւ աշխարհումս անկարելի բան չկայ) խոկոն դնալու եմ հայրենական դիւղս։ հիմա այնտեղ պատուղները հասած կը լինին և

ՄԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՑՈՒ ՁԱՅՆԸ

Հեռացած Հայաստան հայրենի երկիրից, ամէն կը կօխեի եւրոպական ազատ երկիր մը, եւ անէս թողլով Ռուսիան և Թիւրքիան իրենց բռնաթիւններով և հալածանքներով, զուտ վերջերս անխղճօրէն դրին և կը դնեն ի պարծ մեզ Թշուառ Հայերիս դէմ։ Պահ մը չտենչ առած ազատ կը համարեի ինձ գոնէ քնակած երկրիս պէս և որչա՛փ երջանիկ կը թուէի լինել որ մինչեւ անգամ Ձեզ էլ խոստացայ գրել մեր Հայաստանցոց ցաւերն ու վիշտերը, որ դուք Արմենիայով ներկայացնէք մեր Եւրոպայի ազատ երջանիկ հայ եղբայրներին, որոց ձայնը հոն հեռուն —Հայաստանի մէջ— այնչափ քաղցր հասաւ մեզ, թէ ինչպէս ամէն մարդ սիրտ առեց, երբ Լօնտոնի, Փարիզի և այլն մամուխքմբոց՝ Հայաստանի վերակենդանութեան աշխատելու լուրն տարածուեցաւ. ուրախութիւն մեծ էր, առաջին անգամն էր հինգ դարեան թմրութենէ օդ ստիլ և հայ մտաւախտի անուն լսել, այն մտախմբերի, որք Հայաստան պիտի տային Հայուն։ գուցէ հոն գեռ ցարդ կ'ապրանն որ մեր հայրենասէրներ պիտի փրկեն կիրենք և թէ փոքր ինչ չարժուի լինի Հայաստան համար, ասաց պարոնս և հնարագէտ Պետրոսեանը և օրիորդը խնդոյն հետացաւ դժուարանալով պահել իր ծիծաղը։

Երբ բերին կօտլէտը՝ ընկերս չարաճաճում էր իր զուարճախօսութիւնները—ի՞նչ հանդամանքի չնորհիւ համեմատաբար միւս երկիրների հետ միսը Ռուսաստանում էժան է։

— Որովհետեւ, պատասխանեցի ես միամտաբար, Ռուսաստանը երկրագործական և միաժամանակ անասնապահական երկիր է։

— Ո՛չ, խնդիրը աւելի պարզ է, որովհետեւ Ռուսաստանում միսը գալիքի հետաքրքրութեամբ չէ դարձած զուտ, այլ միշտ խառն ուրիշ բաների հետ, ինչպէս հիմա՝ այս կօտլէտի 9/10 հատարակ սեւ հաց է... Այս կօտլէտով վերջանում է մեր համեստ ճաշը, մենք ոչ կարողութիւն ունինք և ոչ իրաւունք հետեւելու փարթամների օրինակին. նրանք այնքան են անոյշ անում որ ճաշելուց յետ նոյն՝ իսկ սեղանի վրա պառկում քնում են. իսկ մենք ճաշից յետոյ՝ եթէ քաղցած ենք մնում՝ գնա՛ք տալիս թէյին, ծխախոտին, և վերջապէս մեր գասերն էլ մոռացնում են մեզ քաղցը։...

Այս բոլորը ես մտաբերեցի, երբ Պետրոսեանի հիւանդութեան լուրն առնելով՝ գնացի մօտը։

— Տօ՛, երէկ չէիր գալիս մեր երկիրը, բան ի՞նչ եղաւ՝ հարցրի ես ձեռս մեկնելով անկողնում պառկածին։

— Է՛հ, ինքս եմ մեղաւոր, եղբայր, Ք. հատած օրս գնացել էի բաղնիս իսկապէս հանքային ջրերի համար. բաղնիսից յետոյ մի ընկերից միւսի մօտ և այդպիսով մրսել եմ և կարծեմ ախմախ Բարսեղի մօտ եմ մրսել։ Գու էլ կճանաչես նրան՝ կարմրաթիկ գերմանահայ առնողը։ Ֆեզ որ պատահեցայ՝ արդէն ջերմ ունէի, ընդունել էի մի լա՛ւ պօրցիա խինա և կարծում էի թէ կօգնի, բայց չեղաւ... Զարմանում էլ էի՝ որովհետեւ ճանապարհին ինձ լաւ պահպանել էի, այս նշանակում է թէ կազմուածքս թոյլ է և պէտք էր աւելի ուշք դարձնէի... լաւ չեղաւ, իսկի՛ լաւ չեղաւ։ Աւելնք թէ ջերմը մեծ բան չէ, բայց քանի որ ես բարակացաւի նշաններ էլ ունեմ՝ դժուար թէ բանս բան դառնայ...

— Ինչե՛ր ես դարդակ դարդակ դուրս տալիս, ընդմիջեցի նրան։

—Չէ, բարեկամ, դարտակ չեմ դուրս տալիս... Աստուած տայ որ դարդակ լինի, ախտս չէ՞ կեանքը, քաղցած էլ էինք ճոճում, բայց էլի ուրախ էինք, էլի ապրում էինք։ անօթի, մի կտոր հացի կարօտ մուրացկանն էլ ձեռք է կարկառում ողորմութեան համար՝ հաշուի չառնելով թէ վտանգ դարձեալ քաղցած է լինելու։ Կեանքը անգին է, մի հատ է լինում և նրանից պէտք է օգտուել, պէտք է ապրել։ Ընար ունիս ապրի՛ր — միւանները կայ ու կայ։ Ինքս էլ ուզում եմ, բայց իմ բանը ուրիշ է երեւում։ Այն կեանքը, այն չարչարանքները և առնջանքները որ ես եմ կրել, չէին կարող նպատակ և, չը նպատակին էլ, կազմուածքիս կոպտութիւնը, այլ ընդհակառակը։ և դա է մտածմանը պատճառ՝ որ ես աշխատում եմ անվրդով լինել ու կատարել իմ պարտքը և եթէ ընկնեմ՝ առաջին ուժգոյը ինքս եմ լինելու... բայց եթէ լատացայ, չարունակեց նա, (որովհետեւ աշխարհումս անկարելի բան չկայ) խոկոն դնալու եմ հայրենական դիւղս։ հիմա այնտեղ պատուղները հասած կը լինին և

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՋՍ ՆԱՄԱԿՆԵՐԻՑ

(Շար. 40րդ թիւէն և վերջ)

Կարմ՝ ճաշարանը գանուում էր գետնայարկում, լուսամուտներ չկային՝ պէտք և ցերեկ հիւրերը ճրագի լուսով էին իրար տեսնում։ կերակուրները՝ մեր պետերթիկ ուսումնարանում սրանցից զարտասարիկ գերազանց էին՝ ապուրը մենք սառնում էինք առանց չափի, թէև միսը շատ սակաւ էր լինում համեմատաբար և այն՝ համեմած սեւ հացով, իսկ պատառ՝ երբ ես, ամենիս խորքում քիչ ապուր թողեցի՝ ընկերս պատուիրեց որ մաքրեմ, թէ ոչ ջրով պիտի լուանան և, որպէս զի իւղի կորուստ չլինի, ածեն կամ տալի մէջ միւս յաճախորդների համար։ Շատ ծիծաղելի էր՝ երբ մատուցանող օրիորդը սեղանի վրա դրեց ապուրի ամանը՝ ընկերս իրը թէ պատրաստում է չորերը հանել — ի՞նչ է անում, բացագանչեց օրիորդը։

— Շորերս հանում եմ, որ մոնեմ ամանի մէջ այն մի հատիկ ըրինձը բռնելու համար, ասաց պարոնս և հնարագէտ Պետրոսեանը և օրիորդը խնդոյն հետացաւ դժուարանալով պահել իր ծիծաղը։

Երբ բերին կօտլէտը՝ ընկերս չարաճաճում էր իր զուարճախօսութիւնները—ի՞նչ հանդամանքի չնորհիւ համեմատաբար միւս երկիրների հետ միսը Ռուսաստանում էժան է։

— Որովհետեւ, պատասխանեցի ես միամտաբար, Ռուսաստանը երկրագործական և միաժամանակ անասնապահական երկիր է։

— Ո՛չ, խնդիրը աւելի պարզ է, որովհետեւ Ռուսաստանում միսը գալիքի հետաքրքրութեամբ չէ դարձած զուտ, այլ միշտ խառն ուրիշ բաների հետ, ինչպէս հիմա՝ այս կօտլէտի 9/10 հատարակ սեւ հաց է... Այս կօտլէտով վերջանում է մեր համեստ ճաշը, մենք ոչ կարողութիւն ունինք և ոչ իրաւունք հետեւելու փարթամների օրինակին. նրանք այնքան են անոյշ անում որ ճաշելուց յետ նոյն՝ իսկ սեղանի վրա պառկում քնում են. իսկ մենք ճաշից յետոյ՝ եթէ քաղցած ենք մնում՝ գնա՛ք տալիս թէյին, ծխախոտին, և վերջապէս մեր գասերն էլ մոռացնում են մեզ քաղցը։...

Այս բոլորը ես մտաբերեցի, երբ Պետրոսեանի հիւանդութեան լուրն առնելով՝ գնացի մօտը։

— Տօ՛, երէկ չէիր գալիս մեր երկիրը, բան ի՞նչ եղաւ՝ հարցրի ես ձեռս մեկնելով անկողնում պառկածին։

— Է՛հ, ինքս եմ մեղաւոր, եղբայր, Ք. հատած օրս գնացել էի բաղնիս իսկապէս հանքային ջրերի համար. բաղնիսից յետոյ մի ընկերից միւսի մօտ և այդպիսով մրսել եմ և կարծեմ ախմախ Բարսեղի մօտ եմ մրսել։ Գու էլ կճանաչես նրան՝ կարմրաթիկ գերմանահայ առնողը։ Ֆեզ որ պատահեցայ՝ արդէն ջերմ ունէի, ընդունել էի մի լա՛ւ պօրցիա խինա և կարծում էի թէ կօգնի, բայց չեղաւ... Զարմանում էլ էի՝ որովհետեւ ճանապարհին ինձ լաւ պահպանել էի, այս նշանակում է թէ կազմուածքս թոյլ է և պէտք էր աւելի ուշք դարձնէի... լաւ չեղաւ, իսկի՛ լաւ չեղաւ։ Աւելնք թէ ջերմը մեծ բան չէ, բայց քանի որ ես բարակացաւի նշաններ էլ ունեմ՝ դժուար թէ բանս բան դառնայ...

— Ինչե՛ր ես դարդակ դարդակ դուրս տալիս, ընդմիջեցի նրան։

—Չէ, բարեկամ, դարտակ չեմ դուրս տալիս... Աստուած տայ որ դարդակ լինի, ախտս չէ՞ կեանքը, քաղցած էլ էինք ճոճում, բայց էլի ուրախ էինք, էլի ապրում էինք։ անօթի, մի կտոր հացի կարօտ մուրացկանն էլ ձեռք է կարկառում ողորմութեան համար՝ հաշուի չառնելով թէ վտանգ դարձեալ քաղցած է լինելու։ Կեանքը անգին է, մի հատ է լինում և նրանից պէտք է օգտուել, պէտք է ապրել։ Ընար ունիս ապրի՛ր — միւանները կայ ու կայ։ Ինքս էլ ուզում եմ, բայց իմ բանը ուրիշ է երեւում։ Այն կեանքը, այն չարչարանքները և առնջանքները որ ես եմ կրել, չէին կարող նպատակ և, չը նպատակին էլ, կազմուածքիս կոպտութիւնը, այլ ընդհակառակը։ և դա է մտածմանը պատճառ՝ որ ես աշխատում եմ անվրդով լինել ու կատարել իմ պարտքը և եթէ ընկնեմ՝ առաջին ուժգոյը ինքս եմ լինելու... բայց եթէ լատացայ, չարունակեց նա, (որովհետեւ աշխարհումս անկարելի բան չկայ) խոկոն դնալու եմ հայրենական դիւղս։ հիմա այնտեղ պատուղները հասած կը լինին և

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ ԼՈՒՐԵՐ ԱՐԵՒԵԱՀԱՅ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ

Ա.

Հայկական հարցի մասին մեր ունեցած տեղեկութիւնները ամենևին էլ գոհացուցիչ չեն։ Մենք գիտենք միայն, որ Պարսկաստանի հայերի վիճակը ամենևին էլ նախանձելի չէ, որ նրանք ենթարկուած են ամենատարբեր բռնութիւնների, որ նրանց ունեցուածքը, նրանց կեանքը, նրանց պատիւը ամենևին ապահովուած չեն։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր հարստահարութիւնների, որ նրանք ենթարկուած են ամենատարբեր անարդանքների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր նեղութիւնների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր տանջանքների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր չարչարանքների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր տառապանքների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր վշտերի։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր դառնութիւնների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր ցաւերի։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր կսկիծների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր արտասուքների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր հեծեծանքների։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր ողբերի։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր կոծերի։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր սգերի։ Մենք գիտենք, որ Պարսկաստանի հայերը ենթարկուած են ամենատարբեր մորմոք

թանք Հայաստան և մեր քաջ նախնիքների մեզ թողած նուիրական տեղերն հատաքննիք։

ԽՈՐԷՆ Ծ. ՎՐԴ. Ի ԱՓՈՐԱՎՃԱՐԸ

Ծայանի է մեր ընթերցողների որ Պետերբուրգի և Մոսկվայի Հայերի Հովիւ Աբժ. Խորէն Ծ. վարդապետ Սահեանէ իր եռանդուն քարոզների և ազգօգուտ աշխատութիւնների պատճառով տհաճութիւն պատճառած էր ռուս կառավարութեան որ առաջարկեց Մոսկուայ Մետրոպոլիտն Հեռացնել այդ վարդապետ իր պաշտօնէ։ Վերջերս մեր սացած տեղեկութիւնների համեմատ, յիշեալ եռանդուն ազգասէր եկեղեցականը ազատուած է Խրիմ։ Ա.յն վանք ուր կը ծնայ նա, կը գտնուի հին Խրիմ քաղաքին երեք վերստ հեռաւորութեամբ։ Հին Խրիմը Թէոդոսիայէն 20 վերստ հեռու է, իսկ Խարատու քաղաքէն 43 վերստ։ Ա.քսորավայրը նշանակուած վանքը մի առանձին անտառի մէջ է և ունի շատ լաւ ջուր և օդ։

Ռուսիայի կազմելիք դաշնակցութիւնը եւ Էրզրումի վիճակը

Անգլիական «Տեյլի Նիւս» լրագիրը կը գրէ թէ Ռուսիա առաջարկած է Թիւրքիային, Ռումանիային, Յունաստանին և Մոնթէնէկրոյին մի դաշնակցութիւն կազմել իր հետ։ Ռուսիա չպիտի պահանջէ Թիւրքիայէն 1877ի պատերազմական տուգանքը, փոխարէն ստանալով Էրզրումը. Թուրքիան պարտեալ ակը պիտի գառնայ Պօսնիայի և Պուլկարիայի, պահպանելով Պուլկարիայի վարչական ինքնավարութիւնը միայն. Յունաստանին մի փոխարինութիւն պիտի լինի իր սահմանագլուխ ուղեղով, Ռումանիան պիտի ստանայ Թրանսիլվանիայի մէկ մասը և Մոնթէնէկրոն ալ Հերցեգովինայի (Հերսէք) մէկ մասը։

Խե՜ղճ Հայերը, իրենք իրենց համար անօգտ կեցած չեն աշխատիր և օտարներէն միայն օգնութիւն կրապահեն, իսկ օտարներն ալ պիրենք սորուկի պէս իրար կը ծախեն ստակի փոխարէն . . .։

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի նպաստ

ՁԷՅԹՈՒՆՑԻՆԵՐԻՆ

Հետեւեալ գումարները դրկուած են խմբագրութեան, հասցնելու համար Կ. Պոլիս Ձէյթունցիներին նպաստող Յանձնաժողովին։

Պօսթընէն (Ամերիկա) Հայ մը 3 ֆր. և 10 անթ., մի Հայ որ իր անուն և տեղ հրատարակուելն չէ ուզած, 24 ֆր. և 40 անթ., Ուսիքըրէն (Ամերիկա) Պրն. Սարգիս Բարիկեանի ձեռքով հանգանակուածն 193 ֆր., Լայպզիկէն (Գերմանիա) 2 Հայ ուսանողներ 12 ֆր., Սիմէրվիլէն (Ամերիկա) Գ. Յակոբ Աստաքելեան 20 ֆր. և 40 անթ., Գրն. Յովհաննէս Մարտիրոսեան 15 ֆր. և 30 անթ. և Պ. Մ. Դ. Աթթարեան 15 ֆր. և 30 անթ.։ Ամբողջի գումարն կանէ 287 ֆր. և 50 սանթիմ։

ՊԷՐԱՆԴԻ ԹՇՈՒԱՌՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՐ

Յոպպէ, 8 Նոյ. 1887

. . . Խմբագիր .

Ձեր Արմենիա ի 21 թիւ թերթին մէջ Պէյքանդի Ժողովրդոյ կրած տառապանքները կարդալով սաստիկ ըղգածուցայ, և ուզեցի կարողութեանս ներածին չափ օգնութիւն ժամուցանել այդ թշուառ գիւղացւոյ, որով նամակիս մէջ ներփակեալ պիտի գտնէք 5 ֆիօրինի չափ մի գումար։ Յիրաւի թէեւ Փանոսեան եղբարց վաճառատան ուղղակի կընայի յղել, սակայն այս տեղէն դժուարութիւնք լինելուն պատճառաւ՝ սիրուեցայ առ Ձերդ խմբագրութիւն յղել։

Ընդունեցէք իմ անկեղծ յարգանքներն, . . . Խմբագիր։

Հայաստանցի ոմն

Ց. Գ. Հայաստանցի բարեգութ եկեղեցական մ'ևս յօժարակամ վճռեցաւ 5 ֆիօրին Պէյքանդցի թշուառացելոց համար խմբագրութեանդ ղրկել գոյս միւս 5 ֆիօրինի հետ կուղարկեմ Ձեզ։ (1) (Նոյն)

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(L'ARMENIA MUSICALE)

Հետեւեալ նամակն ու Յայտագիրն ընդունած ենք Միլանէն ի հրատարակութիւն։

. . . Տէր.

Երաժշտական արուեստի օր ըստ օրէ բարգաւաճանք, և հայկական-երաժշտական հրատարակութեանդ գրեթէ բացարձակ պակասութիւն՝ քաջալերեցին զիս փորձել երաժշտական Հայաստան (l'Armenia musicale) անուանով պարբերական թերթի մը հրատարակութեան ձեռք զարնել, և որուն յայտագիրը կը դնենք ի հանդիպայ։

Ա.յս հրատարակութեան նպատակը չահագիտական չէ. իր միակ վախճանն է երաժշտական արուեստը ազնուացընել ու յառաջադէմ ընել՝ բնութեամբ ու աւանդութեամբ բանաստեղծ ու երաժիշտ ազգի մը մէջ, որուն հետ կապուած եմ սիրտ և հոգի համակրութեամբ։ Ցոյս ունիմ որ Ձեր Ազնուամիտ Տէրութիւնը՝ սիրայիր ընդառնելութեամբ իր թանկագին պատասխանութեան արժանաւոր պիտի լինի իմ այս փորձս, որուն պիտի նուիրեմ դործունեայ աշխատանքս ու ակռայ հանճարս՝ որպէս զի նպատակին պատասխանաւոր լուծ՝ օգտակար և պիտոյական հրատարակութիւն մը ըլլայ։

Ա.յն Հրատարակութեան նպատակը չահագիտական չէ. իր միակ վախճանն է երաժշտական արուեստը ազնուացընել ու յառաջադէմ ընել՝ բնութեամբ ու աւանդութեամբ բանաստեղծ ու երաժիշտ ազգի մը մէջ, որուն հետ կապուած եմ սիրտ և հոգի համակրութեամբ։ Ցոյս ունիմ որ Ձեր Ազնուամիտ Տէրութիւնը՝ սիրայիր ընդառնելութեամբ իր թանկագին պատասխանութեան արժանաւոր պիտի լինի իմ այս փորձս, որուն պիտի նուիրեմ դործունեայ աշխատանքս ու ակռայ հանճարս՝ որպէս զի նպատակին պատասխանաւոր լուծ՝ օգտակար և պիտոյական հրատարակութիւն մը ըլլայ։

Ա.յսպիսի վսեմահռչակ թեամբ կը հաժարձակիմ ազաչել որ բարեհաճիք ընդունել իմ մեծարանաց և յարգանաց հատատիք, որով եմ

20 դեկտ. 1887 Անձնանուէր

Միլան ԴԱՄԻԼԼՈՑ ՌՈՆՔԻ

CAMILLO RONCHI

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

«Երաժշտական Հայաստան» պարբերականը պիտի հրատարակուի ի Միլան՝ ամիսն երկու անգամ, մեծադիր։ Պարունակութիւնն է երաժշտական հատուած՝ դաշնամուրի (pianoforte) վրայ առանձին, և դաշնամուրի վրայ ուրիշ գանազան գործեացընկերակցութեամբ–խանդերգ, (fantasie), նուագակցութիւնք (sinfonie), հայկական պարերգք (danze, arie), մրմնջկք (romanze).

«Երաժշտական Հայաստան» իր աշխատակիցներն պիտի ընտրէ իտալացի հռչակաւոր և ընտիր երաժիշտներէ. և պատիւ պիտի համարի յօժարակցութիւն ընդունիլ նաեւ հայ երգահանից մասնակցութիւնը իր թերթին։

Տարեկան ընկերագրութեան գինն է 8 բուպլի կամ 20 ֆռանք։

Ամէն թերթ պիտի ունենայ չորս մինչեւ ութ էջ երաժշտական կազմուածք։

Գործերակատիս վարչութիւն ու խմբագրութիւնն է ի Միլան (հետեւեալ հասցէիս. Ronchi Camillo, 20 Via S. Damiano, Milano). (Italia).

Հրատարակիչն է Cesare Airaghi, Via del Gallo, N. 4. Milano (Italia).

Բաժանորդագինք կանխիկ են, կամ ուղղակի ի Միլան, առ Գ. Ռոնքի Գամիլլոյ, և կամ առ Խմբագրութիւնս «Մշակ» և «Արբիւր» հայ պարբերականաց ի Թիֆլիզ. (Tiflis, Caucaso).

Առաջին տետրակը լոյս կտեսնայ 1888 թ. փետրվար ամսին։

— Ընդհակառակութեամբ ատացանք Տփղիս հրատարակուող ԱՐԲԻՒՐ մանկավարժական պատկերազարդ հրատարակութեան նոյեմբերի ամսաթերթը որի մէջ կայ նաեւ Տ. Տ. Մակար կաթողիկոսի կենդանագիրը։

«Արբիւր»ի խմբագրութիւնը առանձին յայտարարութեամբ կը ծանուցանէ իւր բնծայներ և նորութիւններ որպէս կատարելագործ մտցուցանել «Արբիւր»ի 1888 թ. շրջանին մէջ։

ՎՐԻՊԱԿՆԵՐ

Նախորդ թուով հրատարակուած Ամերիկայի նամակին վերեւ մոռցուած է դրուիլ «Նիւ Եորք, 12 դեկ. 1887.»

— Նոյն թուի 3րդ երեսին մէջ «Bouchée de Pain» ի վերաբերեալ լուրը՝ փոխանակ «Տեղական» բաժնին մէջ դրուելու, «Ֆրանսական լուրեր»ն մէջ դրուած է։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

«Ձեյթինճք Քօլտքի» լրագրի դրած նոր համեմատ, ժանտատենդը (typhus) և փորհարուածքիւնը բազմաթիւ կոտորածներ կանեն Բալկանիա համակըմբուած ռուս զօրքերուն մէջ։ Զինուորական բժշկական ծառայութիւնը շատ դէշ կազմակերպուած է. սպիտակները են տեղափոխել հիւանդները զինուորական հիւղակների մէջ և զօրքերն ալ գիւղերին վրայ բաժնելով տեղաւորել։

—Պէրլինի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը հաստատեն որ Գուլկարիայի մասին Պիսմարք իչխանի հետեւած քաղաքականութեանն ընդհատմամբ խարդախուած դրութիւնները՝ որոց խարդախութիւնն եղած է Պէրլինի մէջ Զարին տեսակցութեան միջոցին Պիսմարք իչխանի հետ, չինուած են նախկին դիւանագէտ մի ռուսէ որ Փարիզ կը բնակի այժմ և Օրլէանեան ընտանիքի մտերիմ բարեկամն է։ Այդ դիւանագէտ յանձներ է յիշեալ կեղծ պաշտօնական գրութիւնները Փարիզի ռուսական դեսպան Պրն. Մոհրէնհայմին որ պատնէք հասուցեր է Զարին ձեռքը երբ Զարը կը գտնուէր Ֆօբէնհակ։

—«Կաղէթ տը Պալ» զուիցերական լրագիրը կառաջարկէ Զուիցերիոյ կառավարութեան որ զինք կուլ տալ սպառնացող պատահական խառնակութիւններէն ազատուելու համար, Հիւսիսային Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն Դաշնակցութեան մէջ ընդունել տայ Զուիցերիան ալ։

—«Թայմզ»ին կը հեռագրեն Վիէննայէն թէ ավտռական կառավարութիւնը մտադիր է առաջարկել Ռուսիային որ իւր կատարեալ և վերջնական հաստատութիւն տայ Յրանք-ֆօրթի դաշնակցութեան, այսինքն Ալզաս-Լորէնին ամմռական երկիր լինելուն։ Ա.յնտեղ կառավարութիւնն ալ փոխարէն պիտի միջնորդէ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ մէջ համաձայնութիւն դոյացնելու պուլկարական խնդրին նկատմամբ։ Բայց այս լուր սարակուսական կերեւի շատերուն, նկատի առնելով որ Աւստրիան քաղաքականութիւնը Պուլկարիոյ նկատմամբ չը կրնար փոխուիլ։

—Եգիպտական կառավարութիւնը իմացուցած է Ֆրանսական կառավարութեան որ Եգիպտոս պաշտօնապէս կը մասնակցի 1889ի ցուցահանդէսին։ Եգիպտոսէն ցուցահանդէսին ղրկուելիք ապրանքները թէ՛ ներս մտած և թէ՛ դուրս ելած ատեն մաքսէ ազատ կը լինին։

— Ռուսական Օլիա չոգենաւը որ Գանաթ կը բանի, դեկտ. 11ին Պէքդի կղզւոյն առջեւ, Թիւրք–Մաքրբելի ռումանական նաւահանգիստին դէմ խարխնեցաւ ատամանական պահականաւէն կրակ արձակեցին վրայ։ Պուլկարի ռուսական դեսպանը բողոքած լինելով, ռումանական կառավարութիւնը խիստ քննութիւն բացած է այս դէպքի վրայ։

— Հռոմի Պապին եկեղեցական կարգ ընդունելուն յիսնամեակը կատարուելու յունվար մէկին մեծ հանդէսով։ Բազմաթիւ կաթոլիկ ուխտաւորներ աշխարհի զանազան կողմերէն գնացած էին ներկայ գտնուիլ հանդիսին։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

CONSTANTIN P. CHÉHIANTZ
Négociant-commissionnaire
à Milan (Italie)

Հայ վաճառականները որոնք կը փափագին ուղղակի յարաբերութեան մտնել Պ. Կոստանդին Շէհեանցի պատուաւոր Հայ վաճառատան հետ, յանձնարարութեամբ ամեն տեսակ ապրանքներ գնելու կամ ծախելու համար, պէտք է դիմեն ուղղակի հետեւեալ հասցէին.

Monsieur Constantin P. Chéhiantz
No 18, Via Lauro, 18
Milan (Italie)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԱԶԴ

Հարկ կը համարինք ծանուցանել Ամերիկայի բաժնորդ գրուիլ ցանկացողներին որ չուզելով ոեւէ ճնշոդ հաշիւ ունենալ մեր բաժնորդների հետ լրագրի Գ տարեշրջանին վերջ (1888 յուլիսի վերջ), այսուհետեւ տարեկան բաժնորդագրութիւն չենք կարող ընդունիլ Ամերիկայի համար։

Ինչպէս գրուած է արդէն Ամերիկայի ճակատը, բաժնորդագրութիւնները կը սկսին ամսագլուխներէն (Նոր Տարուէ համեմատ)։ Ուստի անոնք որ կուզեն իրենց բաժնորդագրութեամբ պատուել և քաջալերել Ամերիկան, իրենց սկսած ամսագլուխ մինչեւ 1888 Յուլիսի վերջ ամէն մէկ եռամսեայի համար 3 ֆր. հաշուելով պէտք է պրկին բաժնորդագրին. իսկ եթէ եռամսեաներէն դուրս մէկ կամ երկու ամիս ալ ձեզ մինչեւ 1888 Յուլիսի վերջ, պէտք է 2 ֆր. հաշուել մէկ ամսի համար։

CHANSONS ARMÉNIENNES

Transcrites par Camille RONCHI
à MILAN (Italie).

1. — I. *Souvenir d'Erzeroum*, II. *Souvenir de Kars*, III. *Souvenir d'Erivan*, Prix 3 francs.

2. — *Etoile d'Arménie*, mazurka pour piano, prix 2 fr. 50.

3. — *Aux Bords de l'Arax*, mazurka pour piano, prix 2 fr. 50.

Միլանի հռչակաւոր ձայնագրագործաներէն Պ. Քամիլ Րոնքի հրատարակած է վերոգրեալ 3 տեսարանները որոց առաջին երկուքը նուիրած է հայ վաճառականներէն Պ. Կոստանդին Շէհեանցի անունին և երրորդը Պ. Դրիգոր Գանձկեհանցի։

Առաջինը կը պարունակէ հայկական երեք երգերի ձայնագրեալ եղանակներն. երգրուպի յիշատակ վերնագրով ձայնագրուածը ունի «Զայնը հնչեց երզրումէն» երգի եղանակը, կարսի յիշատակ «Ալյեճմիկ»ի եղանակին է և երեւանի յիշատակը «Ի՞նչ քար սիրտ լինի»ի եղանակով։

Միւս երկու տեսարանները ալ, Ասղ Ամերիկայի և երասխի ափերուն, գաշնամուրի համար յօրինուած մազուրքաներ են։

Այս ձայնագրեալ տեսարանները ունենալ ցանկացողները կարող են դիմել խմբագրութեան որ կը ղրկէ իրենց վրայ նշանակուած գնորոշը, վոսոմ ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով. այսինքն Ա. տեսարանը 3 ֆր. և միւս տեսարանները 2 ֆր. և 50 սանտիմ իւրաքանչիւրը։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Փափաքելով որ Ամերիկան տարածուի նաեւ մեր հայրենակիցների այն դասակարգի մէջ որոնք դիւրութիւն չեն ունենար 5 ֆրանգ մէկ անգամէն վճարել և դէմ 3 ամսով բաժնագրագրուիլ, որոշեցինք հատուկ նաեւ ծախել տալ Ամերիկան Եգիպտոսի, Պուլկարիոյ, Ռումանիոյ, Ամերիկայի մէջ և այլ տեղերը ուր որ փափաք յայտնուի։ Ամերիկան պիտի ծախուի ամեն տեղ ՀԱՏՈՒ 20 ՍԱՆԹԻՄ, նոյն տեղի համարժէք դրամագին։

Ամերիկայի Խմբագիր–Տնօրէնը այս կերպով մի զոհողութիւն եւս յանձն կառնէ տարածելու համար այս ազգատիան թերթ Թիւրքիոյ և Ռուսիոյ դուրս գտնուած Հայերի ամեն դասակարգերուն մէջ։

Ամերիկան հատուկ ծախելով տարածել ցանկացողներուն բաւական մի ղեղչ կը լինի 20 սանթիմին վրայ։ Պայմանների մասին նամակով դիմել Խմբագիր–Տնօրէնին։

Կը յուսանք որ մեր բարեկամները չեն պղտոր իրենց սիրակցութիւն, այս միջոցով եւս տարածելու համար Ամերիկան։

ՕՐԱՑՈՑ

1888 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

1888 թուականի Օրացոյցները, Աբամեան տպագրութիւն, եկած են Ամերիկա ի խմբագրատունը ուր կը ծախուի պարզ Օրացոյցը 25 սանթիմ, յատկանշականներով ընդարձակուածը 65 սանթիմ. Մարսէյլէն դուրս, վոսոմ ծախքը խմբագրատան վրայ, պարզը 30 սանթիմ, ընդարձակը 75 սանթիմ։

Հայրենասիրական հրատարակութիւններ

Ամերիկայի խմբագրատունը ծախու կը գտնուին հետեւեալ աժանագին վէպիկները, որոնք Պետերբուրգ տպագրուած են, յատկապէս հայ ժողովրդի մէջ անձնազոհութեան և հայրենասիրութեան գաղափարներն տարածելու նպատակով։

1. *Ռոբիշի գերեզմանի վրայ առանց արտասուքի եւ լաց լինում.* (*Նիւթը առնուած է Հայերի կրած հարատեւ հարուածներէն Ցանկահայոցտանի մէջ, վերջերս հայ հարուստների և զգայուն ու բարերար գործատէրերի ձեռքէն*). *Գինն է 20 սնդ.*

2. *Բուդար առազնապետ.* (*Քրիստոնեաների հանդուրժութեանը հա-*

մար Թիւրքիոյ տարագրած գաղնադիրներին մեծ տառեր լինելը ցոյց կուտայ. կը նկարագրէ մի մահմետական գազանութեան ղէմ եղած մի բուղղար ընտանիքի սրտաճմլիկ դրուագիւնը և վրիժառութեան համար գործնական միջոցներ ցոյց կուտայ)։
20 սանդիմ.

3. *Ժանճա տ'Արք—Գաղղիոյ ազատող* (*Շատերին յայտնի է այս մանկամարդ հովանաւորն, այս դիւզացի ազգիկան հայրենասիրական եռանդը որով մի խումբ մարդիկ գլուխը ժողված, հինանալի յաղթութիւնները տարաւ Անգլիացիներին դէմ երբ ատենք ամեն կողմէ ճնշած և նեղը ձգած էին Ֆրանսան*)։ *15 սնդմ.*

4. *Նեղա — Տատիս պատմածը* (*Նիւթը առնուած է Թիւրքերի սիրապետութեան ժամանակ Պուլկարիոյ մէջ Տէլիպաշներին տարած բարբարոսութիւններէն։* *20 սնդմ.*

5. *Դօճջօ — Բուդար առազապետի պատմածը* (*Հարատահարուած հայրենիքի վրէժն առնելու համար՝ հնով մահնակցութեամբ կազմուած մի առագաստային խմբի գործերն կը պատմէ*)։ *20 սանդիմ.*

Վերոգրեալ տեսարանները կը ղրկուին իրենց առջեւ նշանակուած գիներով, վոսոմ ծախքը Ամերիկայի խմբագրութենէն վճարուելով։ Ով որ 20 տեսարան գնէ մէկ անգամէն, այսինքն չորս օրինակ իւրաքանչիւր տեսարանէն, 0/0ին 12 ղեղչ կանենք վերոգրեալ գներուն վրայ, այսինքն կը տանանք 20 տեսարանին համար 3 ֆր. և 35 սանդիմ, փոխանակ 3 ֆր. և 80 սանդիմի։

Աղէկը կանխիկ չվճարուած՝ պիտի չղրկուիր։

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Ամերիկայի խմբագրատունը ծախու կը գտնուին հետեւեալ գիրքերն որոնք իրենց առջեւ նշանակուած գիներով կը պրկուին ուզողներուն, վոսոմ ծախքը խմբագրատունէն վճարուելով։ Սուակը կանխիկ չվճարուած գիրք չղրկուիր։ Կարելի է սուակ պրկել մանուա–փոստով կամ Ֆրանսական նամակադրոշմներով (timbres-poste)։ *Նախպէս և ամերիկեան տալար թղթադրամով* (*1 տալարը 5 ֆրանգի հաշուով*)։

ԵՐԻՄԵՆՆ ՀԱՅՐԻԿ — Վ.Ց.ՆԳՈՑԻ։ (*Ամէն. Երիմեան Հայրատանի գրած սրտաշարժ, խրատական և ազգասիրական տեսարանը 1876ի վանի հրդեհին նախատառիւ*)։ *70 սանթիմ.*

Ա. Տէր ՅԱԿՈԲԵԱՆ — ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ։ (*Պատկերազարդ ձեռնարկ աշխարհագրութեան*). *2 ֆր.*

Եգիպտոսի հետքերուն վրայ։ *35սնթմ.*

ԵՂՆԻԿ ՓՀՆՑ. ԵՐԶՆԿԵԱՆՑ — ՀԱՅՑՆԱԳՐԵԱԼ ՈՒՂՂԱԳԻՆ ԵՐԳԱՐԱՆ Հայ զաւակներուն համար (*Աւժ. Տ. Եղնիկ քահանան որ Հայկական ձայնագրութեան ուսուցիչ է Տփղիսի Ներսիսեան վարժարանին, 172 երեսներէ բաղկացած այս երգարանի մէջ ժողոված և հրատարակած է ազգային 104 երգերը, անոնց եղանակներն ալ ձայնագրելով հայկական նոտաներով*)։
2 ֆր. 80 սանթիմ)

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Մ. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆԻ

Ա. ՀԱՅ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻ ՄԸ (*Եւրոպաի մէջ բնակած մի Հայի Հայաստանի վերայ տրած խորհրդածութիւններովը կը սկսի և մի Անգլիացու բերնով կը պատմէ երեւանցի մի հայ ազգիկան հատատամուտութիւնը մահմետական կրօնը չընդունելու և իր հայ նշանաձի հատատարիմ մնալու համար*),
50 սանթիմ.

Բ. ՀԱՅ ԳԻՒՂԱՑԻ (*Հայ գիւղացիների բուն վիճակը որ չատերին անծանօթ մնացած է, ուսումնասիրելու պէտքը կը ներկայացնէ*), *20 սանթիմ.*

Գ. ՍԱՂՄՈՍ ԻՍՐԱՑԵԼԻ (*Հայատանի պատմութեան ցանկացող մի Հայի մտքին տեսիլները և մտածումները են Սաղմոսի աճով գրուած*), *40 սնդմ.*

ԼԵՒՈՆ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԸ

Կիլիկիոյ վերջին Թագաւոր Լեւոն Լուսինեանի որ կը հանգչի Փարիզ ի Սէն–Տընի Կեդեսաինեանց վանքին մէջ, շիրմին պատկերը կը գտնուի «Արմենիա»ի խմբագրատունը։ Շիրմին վրայ կայ, տապանագիրէն զատ, և Լեւոն Թագաւորի արձանը։

Պատկերի գինն է 60 սանթիմ։ Խմբագրութիւնն կը վճարէ փոսոմ ծախքը։

ՀԱՅԸ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ

ՕՏԱՐՆԵՐԻ ԱՁԲՈՒՄ

ՓՈՐՁի խմբագրապետ Մ.Ե.Ա. Պրն. Արթար Յովհաննէսեանի կարդացած մի հրապարակական դասախօսութիւնն է Հայկական խնդրին նկատմամբ Թիֆլիսի ժողովարանին մէջ 1879 թ. մայիսի 17ին։ Կը ներկայացնէ եւրոպացիներուն նկատողութիւնները Հայերի մասին և կը նկարագրէ Լոնտոնի Անգլօ–Հայկական Մատնաժողովի արած մեծ ծիծնիկը 1878 յունիսին, Հայկական խնդրին համար։ Կը ծախուի «Արմենիա»ի խմբագրատունն։ Գինն է 1 ֆր., փոսոմ ծախքը մեր վրայ։

ՏՆՕՐԻՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ
Ա. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ
Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՑԼ.
Հայերէն տպարան Ա. Փորթուգալեանցի
Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.